

Eläköön metsä metsänä

Olemme seuranneet tiiviisti metsienhoito-ohjeiston (ent. strategian) valmistelua ja ihmettelemme vahvasti miten Kim Åström (KS 16.4.2025) päätyy esittämiinsä väitteisiin, vaikka hänellä on ollut laaja aineisto käytettävissään. Puutemme tässä vain tiiviisti karkeimpiin virheisiin. Kuka tahansa voi tarkastella suurta osaa alkuperäisistä aineistoista, koska nettisivuiltamme löytyvät viitetiedot siltä osin kuin eivät ole kunnan kokousten pöytäkirjoissa. Kirjoituksensa perusteella hän ei ole edes tunnu tietävän, että kunnilla on metsien virkistys- ja luontoarvoihin liittyviä lakisääteisiä velvollisuuksia enemmän kuin yksityisillä maanomistajilla.

Olisi toki toivottavaa, että ”virkahenkilöt eivät valmistelisi ja luottamushenkilöt hyväksyisi hoitotoimia, jotka tarvelevät kuntalaisille tärkeiden metsien luonto- ja virkistysarvoja”. Valitettavasti juuri näin on tehty. Neljäkymmenen kuuden lausunnon ja mielipiteen tiedot ja näkemykset eivät juuri näy metsienhoito-ohjeiston luonnoksessa. Siinä ei näy myöskään kunnan sisältä löytyvää osaaminen, joka näkyi esimerkiksi LUMO-ohjelman vesittämättömässä luonnoksessa, eikä tutkittu tieto esimerkiksi monimuotoisuuden välttämättömyydestä tai maaperän merkityksestä hiilen varastona.

Metsienhoito-ohjeiston valmistelun eri vaiheissa annetuissa lausunnoissa ja mielipiteissä korostui sama, mikä tulee esiin muissakin tutkimuksissa: 80 - 90 % kansalaista haluaa luonnontilaisia ja niiden kaltaisia metsiä. Tämä näkyy myös kunnan omien yksiköiden kaavoituksen, sivistyspalveluiden ja ympäristönsuojelun lausunnoissa. On suorastaan ylimielistä väittää, ettei lausunnoista ja mielipiteistä tarvitse välittää, kun pieni osa niistä koski yksityisiä maita. Herää epäily, ettei Åström ole lukenut niitä kaikkia läpi, saati tutustunut niissä viitattuun laajaan tutkimusaineistoon metsien hyvinvointivaikutuksista ja kansalaisten halusta monimuotoisiin metsiin.

Virkistys-, hiilensidonta- ja monimuotoisuusarvot ovat helposti yhteensovitettavissa, mutta ”talous” haittaa kaikkien näiden arvojen toteutumista. ”Hoidolla” eli käytännössä hakkuilla ei ole mahdollista edistää hiilensidontaa. Vaikka puuston kasvu lisääntyisi, ei se ratkaisevana seuraavana parina vuosikymmenenä kykene korvaamaan metsistä poistuvaa hiiltä.

Kunnan metsissä ei ole mitään ”hoitovelkaa”. Todellisuudessa lähimetsät ovat järeytyneet miellyttävämmäksi ulkoilumetsiksi, niiden hiilivarasto ja luontoarvot ovat kasvaneet. Reittien varsien ym. vaarallisia puita on kaadettu maahan metsienhoito-ohjeiston valmistelusta riippumatta ja ammattitaitoinen työ jatkuu entiseen malliin siitä riippumatta. Jostain syystä tuntuu unohtuneen, että monet luonnon myönteisiksi ymmärretyt osat ovat riippuvaisia ”hoitamattomuudesta, ryteiköistä ja pusikoista”: Linnut pesivät, ruokailevat usein laulavatkin pensaiden suojassa, mustikan pölyttäjille kimalaisille aikaisin keväällä kukkivat pajut ovat elinehto, jopa isot puut ovat aluksi pieniä, eivätkä kaikki selviä isoiksi esimerkiksi kauriiden takia... Kaikki sukkession vaiheet eivät ehkä miellytä kaikkien silmiä. Näitä vaiheita voidaan parhaiten välttää sillä, ettei jatkuvasti hakkuin ja ”hoitotoimin” palata alkuun vaan annetaan metsän kehittyä ja puiden elää monisatavuotiaiksi sen sijaan, että ne kaadettaisiin tehometsätalouden käytäntöjen mukaan reilusti alle satavuotiaina.

Virkamiehet huomioivat metsäohjeistuksen luonnoksessaan puutteellisesti lausuntoja ja sen jälkeen Metsäteollisuus ry:n entisen lobbarin ehdotuksesta lautakunta muutti sitä vielä lähemmäs vuosikymmenten takaisia metsätaloustäytäntöjä. Lautakunnan päätös ei ole edes yksimielinen, Tarja Ketola jätti siihen eriävän mielipiteen.

Kaiken huipuksi metsienhoito-ohjeiston luonnos on niin sekava ja itsensä kanssa ristiriidassa, ettei virkahenkilöstö voi sitä koskaan noudattaa sellaisenaan tai toisaalta melkein minkä vaan toimen voi perustella siellä olevilla ohjeilla. Siinä samoja hoitoluokkia koskien mm. toisessa kohtaa tavoitteena ovat eri-ikäisrakenteiset metsäkuviot ja annetaan kuva, että metsäntuntu säilyy, vaikka toisaalla puhutaan tasaikäiskasvatuksesta ja uudistushakkuista. Uudistushakkuut tarkoittavat eri kokoisia avohakkuita

mahdollisine siemen- ja/tai säästöpuineen.